

Zimski semestar
ak. g. 2020./21.

Hebrejska Tora

— osnovica Biblije

FFRZ: *Izborni predmet uz Biblija* – SZ
(ECTS 3)

- a) **Blagoslov – dan i zadan**
- b) **Problem ropstva u Bibliji**

Obasjaj nas (Ps 67)

I. korizma; melodija: donje note

The image shows a musical score for the first verse of the hymn 'Obasjaj nas'. The score is written on a single staff in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The melody is composed of eighth and quarter notes. Chord symbols are placed above the staff: E, H7, Cism, E, A, H7, and E. The lyrics are written below the staff, with hyphens indicating syllables across notes. The lyrics are: O - bas - jaj nas Go - spo - di - ne li - cem svo - jim!

O - bas - jaj nas Go - spo - di - ne li - cem svo - jim!

Zimski semestar
ak. g. 2020./21.

Hebrejska Tora

— osnovica Biblije

FFRZ: *Izborni predmet uz Biblija* – SZ
(ECTS 3)

amdg.ffrz.hr

→ nastava

četvrtkom, 10:15-12:00

Hebrejska Tora
– osnovica Biblije
četvrtkom u 10:15,
amdg.ffrz.hr

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ
יְאֵר יְהוָה פְּנֵי וְיִחַנֶּךָ
יִשָּׂא יְהוָה פְּנֵי וְיִשְׂמָךְ וַיִּשְׂמָךְ לְךָ שְׁלוֹם:

Blagoslov

– dan i zadan

*Blagoslov kao čovjekovo poslanje
u Svetom pismu*

Blagoslov – čovjekovo poslanje

- 3x ברך *berak* kod stvaranja Post 1,22.28 (usp. 5,2); 2,3
 - Ribe, čovjek, 7. dan
 - Iznova kod Noe (9,1)
- Novost kod Abrahama (12,2s)
 - “Ti ćeš biti blagoslov” (v2)
 - “U tebi će se blagoslivljati” (v3)
 - Pavao: ostvareno (Gal 3,14)
- Tko blagoslivlja u 14,19s?
- Svećenik *Melkisedek*
 - *Katabatička* (v19) i *anabatička* eulogijska struktura (v20)

Svećenički blagoslov

- ❑ Br 6,22-27; Od koga nalog (v23)?
- od Boga: “ovako ćete blagoslivljati”
- Blagoslov stvara jedinstvo: “ti”
 - ❑ 2x Božje lice – gdje, kako?
- Lice, pogled (KS) Br 6,25s
 - Svijetli prema tebi, uzdignuto prema tebi
 - ❑ Izvor blagoslova usp. v24.27?
- “ja ću ih blagosloviti” (v27)
 - ❑ Dužnost za koga (v23)?
- “Aron i sinovi”
 - ❑ Način izvršenja (v23)?
- govor: *blagosloviti*

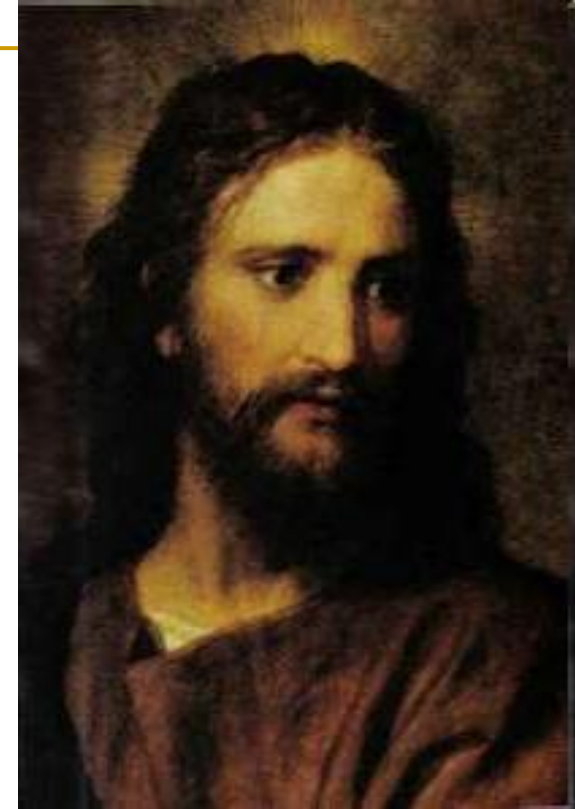
Važne veze

- Čuvao te! שמר *šāmár* (Br 6,24)
 - Čuvati Božji vrt, zapovijedi
- “Neka ti bude milostiv”
חנן *hānan* (v25 usp. Izl 34,6; 33,19)
 - Milosrdan, milostiv (Izl 34,6)
 - יהוה = milostiv sam kome god sam milostiv (33,19)
- “Staviti ime” (Br 6,27) KS 6,26!
 - Šarić: “staviti pod zaštitu”
 - “Mjesto koje Gospodin odabere da ondje nastani svoje ime” (Pnz 12,11...)

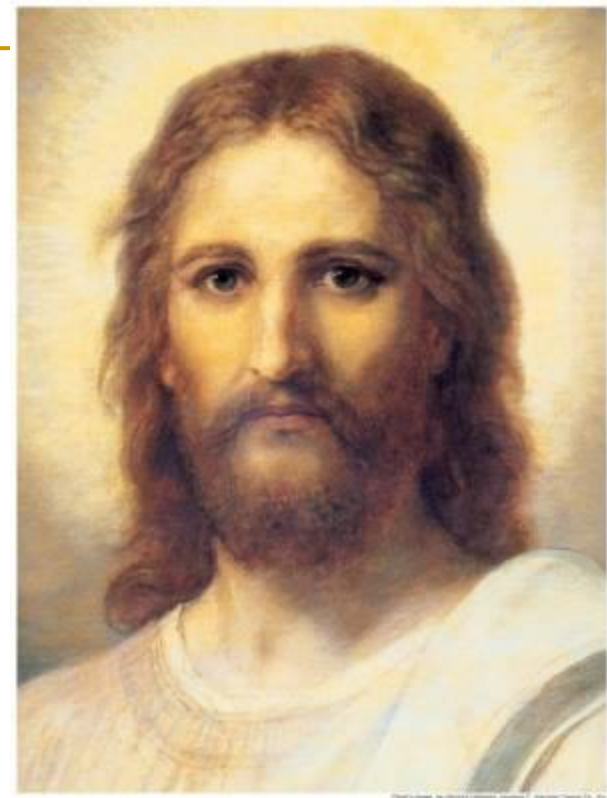
Isus Krist i blagoslov

- **1. Blagoslovljen: od koga (Lk 1,42)**
 - Elizabeta: blagoslovljen plod (Lk 1,42)
 - (Starac Šimun blagoslivlja obitelj Lk 2,34)
- **Javni blagoslov (Mt 21,9; Mk 11,9; Lk 13,35.39; Iv 12,13)**
 - Kod svečanog ulaza u Jeruzalem:
 - “Blagoslovljen koji dolazi...” (Ps 118,26)
- **2. Isus blagoslivlja ljude (Mk 10,16; Lk 24,50s):**
 - grli i i blagoslivlja djecu (Mk 10,16)
 - učenike kod uzašašća (Lk 24,50s)

Čudesni Učitelj

- Poučava (Lk 6,28; Mt 25,34):
 - Blagoslivljajte one koji vas proklinju
 - Dođite, blagoslovljeni Oca mojega
- Blagoslivlja hranu (a. Mt 14,19; Mk 6,41; 8,7; Lk 9,16)
- kruh i ribe
- (b. Mt 26,26; Mk 14,22):
- Blagoslivlja i lomi kruh za Pashu
 - *Znak* u Emausu (Lk 24,30)

יהוה רעי לא אחסר

[adonaj ro'i lo ehsar]

D A G Fism Em A D

'A - do - naj ro - i lo' 'eh - sar. 'A - do - naj ro - i lo' 'eh - sar.

D A G Fism Em A D

'A - do - naj ro - i lo' 'eh - sar. 'A - do - naj ro - i lo' 'eh - sar.

**Gospodin je pastir moj
ni u čem ja ne oskudijevam**

Hebrejska Tora
– osnovica Biblije
četvrtkom u 10:15,
amdg.ffrz.hr

Robovanje i robovlasništvo

U Tori, u NZ

Užas ropstva

- **“Rob je vlasništvo.” (Izl 21,21)**
 - Čovjek na sliku Božju (Post 1,27)
 - **“Robovi, slušajte gospodare!”**
(Ef 6,5; Kol 3,22 usp. 1 Tim 6,1; Tit 2,9)
 - Neka časte gospodare (1 Tim 6,1)
 - Podložni u svemu (Tit 2,9)
 - **40 milijuna robova danas (prosinac 2018.)**
 - *Neposredni kontekst za Izl 21,21:*
 - **Kazna gospodaru koji je ubio roba (Izl 21,20)**
-

Vlastito iskustvo

- עבד *'abad*, δοῦλος – sluga, rob
 - Obradivati – opsluživati zemlju (Post 2,5)
 - Josip u Egiptu (Post 39,17.19):
 - hebrejski rob – braća ga prodala
 - Nehemijina teška optužba (Neh 5,8):
 - “Otkupili braću, vi prodajete”
 - Rob mome gospodaru (Post 44,33)
 - Juda Jakovljev uspješno posreduje za Benjamina
-

Članovi Božjeg naroda

- “Moj narod” (Izl 3,7.10)
 - Otkupljeni iz “Kuće ropstva” (Izl 13,3.14
→ Jš 24,17; Suci 6,8; Jr 34,13)
 - Utemeljenje zapovijedi (Izl 20,2 itd.)
 - Reci sinu (Pnz **6,21**):
 - “Bili smo faraonovi robovi”
 - Obrezanje i za
novcem kupljenoga (Post 17,27)
 - I kupljeni rob može
blagovati Pashu (Izl **12,44**)
-

Oslobođenje dužnika

- Propis o Hebrejima (Izl 21,2; Pnz **15,12s**):
 - **Kupljeni Hebrej 7. godine slobodan**
 - ne praznih ruku (Pnz 15,13)
 - Jer si bio rob, pa te Gospodin otkupio (15,15)
 - Osim: Volim gospodara (Izl 21,5; Pnz 15,16)
 - **Ako je gospodar povrijedio roba**
 - Oko (Izl **21,26**)
 - Zub (**27**)
 - **Rob dobiva slobodu**
-

Čuvanje slobode, čuvanje robova

- Ne stvaraj od brata roba!
(Lev 25,39 usp. Pnz 24,7)
 - Tko brata uzme u roblje, neka umre (Pnz 24,7)
 - Moji robovi – ja sam ih izbavio (Lev 25,42)
- *Dan počinka* u Pnz 5,14:
- I za tvojeg roba i tvoju ropkinju
- “Radujte se pred Gospodinom!” (Pnz 12,12)
 - I tvoj rob i ropkinja
 - Hodočasnička gozba (18)
 - Blagdan sjenica (16,14)

Vrhunac SZ-a

- Posebna ljubav prema bližnjemu u Sir **7,21**:
 - **Ljubi roba kao sebe sama!** ← ←
(usp. Lev 19,18; 19,34)
 - Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe (Lev 19,18)
 - Ljubi stranca kao sebe samoga. Bili ste stranci (34)
 - **Mojsijev psalam (Pnz 32,36):**
 - **kraj robu i slobodnu**
 - U Kristu nema više rob – slobodnjak
(Gal 3,28; Kol 3,11)
-

Vrhunac SZ-a

- Posebna ljubav prema bližnjemu u Sir **7,21**:
- **Ljubi roba kao sebe sama!** ← ←
(usp. Lev 19,18; 19,34)
 - Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe (Lev 19,18)
 - Ljubi stranca kao sebe samoga. Bili ste stranci (34)
 - Mojsijev psalam (Pnz 32,36):
- **kraj robu i slobodnu**
- **U Kristu nema više: rob – slobodnjak**
(Gal 3,28; Kol 3,11)

Rob u teologiji sv. Pavla

- **Kristov poziv i robu (1 Kor 7,21)**
 - **Radije odaziv Kristu,
nego postati slobodan (1 Kor 7,21)**
 - **Rob = slobodnjak Kristov;
slobodnjak = rob Kristov (1 Kor 7,22)**
 - **Rob je postao sin (od Zakona Kristu) (Gal 4,7)**
 - **Plaća od Gospodina za roba i
za slobodnjaka (Ef 6,8)**
 - **Gospodari, imate Gospodara
(Ef 6,9; Kol 4,1)**
-

Pavlov osobni primjer

- **Učinio sam sama sebe robom (1 Kor 9,19)**
 - **Mi smo vaši robovi zbog Isusa (2 Kor 4,5)**
- **Kristov *sluga* – rob (δοῦλος Gal 1,10)**
- **Onezim u poslanici Filemonu**
 - **Protiv zapovijedi: Ne vraćaj onoga koji se spasio kod tebe (Pnz 23,16)**
- **Ljubljeni brat (Flm 1,16)**
 - **Pavlovo dijete (10)**

Kristov primjer i nauk

- **Sluga Jahvin = rob**
 - Mojsije (Pnz 34,5), Izaija: 4 pjesme
- **Podložan (= pod Zakonom Gal 4,4)**
 - “prodan” za 30 srebrnjaka (usp. Izl 21,32)
 - za roba ako ga je usmrtila tuđa stoka (Izl 21,32)
- **Uzeo lik (μορφή) sluge = rob (δοῦλος Fil 2,7)**
- **Tko čini grijeh, rob je grijeha (Iv 8,34)**
 - Sin oslobađa

ברכי נפשי את יהוה

barahi nafši et Adonaj (Ps 103)

melodija: donje note

[ba - ra - hi naf - ši et A - do - naj,

ba - ra - hi naf - ši et A - do - naj!]

**Blagoslivljaj, dušo moja,
Blagoslivljaj Gospodina!**